

Μπότοξ και πόλεμος κατά των ρυτίδων - Πληροφορίες για το φάρμακο και την θεραπεία

Τι είναι το μπότοξ;

Το μπότοξ (Botox ή Dysport) είναι η αλλαντική τοξίνη, ένα δηλητήριο που παράγεται από το βακτήριο *Clostridium Botulinum* και στη φυσική του μορφή μπορεί να προκαλέσει βαρύτατες τροφικές δηλητηριάσεις που μπορεί να οδηγήσουν ακόμα και στο θάνατο. Το δηλητήριο αυτό όταν χορηγείται αραιωμένο και σε μικρές δόσεις, σε ενέσιμη μορφή, έχει την

ιδιότητα να εμποδίζει την απελευθέρωση της ακετυλοχολίνης από τα νευρικά κύτταρα, της ουσίας που προκαλεί στη σύσπαση των μυών. Έτσι, στα σημεία που εκχύεται το μπότοξ διακόπτονται οι συσπάσεις των μυών, εξαφανίζονται οι ρυτίδες, λειαίνει η επιδερμίδα και δίνεται η εικόνα της ηρεμίας, της χαλάρωσης και φυσικά της νεότητας.

Η ανακάλυψη του μπότοξ

Ο Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ (FDA) ενέκρινε για πρώτη φορά την ιατρική χρήση του μπότοξ το 1989 ως θεραπευτική αγωγή για δύο οφθαλμολογικές παθήσεις: τον βλεφαρόσπασμο (το τικ στα βλέφαρα) και τον στραβισμό. Το 2000 ενεκρίθη ως θεραπεία της αυχενικής δυστονίας, νευρολογικής πάθησης που προκαλεί ισχυρούς σπασμούς στον αυχένα και στους ώμους.

Η αισθητική χρήση της αλλαντοτοξίνης ανακαλύφθηκε τυχαία. Οι γιατροί που την χρησιμοποιούσαν ως αγωγή κατά των προαναφερθέντων οφθαλμικών παθήσεων διαπίστωσαν μία παράξενη παρενέργεια του φαρμάκου: τα πρόσωπα των αρρώστων που υποβάλλονταν στη θεραπεία έμοιαζαν πιο ήρεμα, καθώς οι κάθετες ρυτίδες ανάμεσα στα φρύδια είχαν εξαφανιστεί. Τον Απρίλιο 2002 ο FDA έδωσε στη φαρμακοβιομηχανία Allerga Inc. έγκριση για χρήση του σκευάσματος κατά των ρυτίδων. Ακόμα και πριν από την έγκριση της αισθητικής χρήσης από τον FDA, το μπότοξ είχε μεταβληθεί σε χρυσοτόκο όρνιθα για την παρασκευάστρια εταιρεία, με κύκλο εργασιών που αγγίζει το ένα δισ. δολάρια. Ο FDA, πάντως, είχε

επανελημμένως αναφερθεί στις παραπλανητικές πληροφορίες που έδινε η Allerga Inc. σχετικά με τους κινδύνους που εγκυμονούσε η θεραπεία με μπότοξ.

Που χρησιμοποιείται και πως γίνεται η θεραπεία με μπότοξ;

Αφού κλείσετε ραντεβού ενημέρωσης με τον πλαστικό χειρουργό κι αποφασίσετε για όλες τις λεπτομέρειες, θα πάτε στο ιατρείο του χωρίς να έχετε πει αλκοόλ και χωρίς να έχετε καταναλώσει ασπιρίνη. Ο γιατρός θα επαλείψει τα σημεία που θα εφαρμόσει τις ενέσεις με μία κρέμα που θα μουδιάσει ελαφρώς το πρόσωπο. Η κλασική θεραπεία είναι μερικά τσιμπήματα με πολύ λεπτή βελόνα στο μεσόφρυο (την περιοχή ανάμεσα στα φρύδια, στη βάση της μύτης), στο μέτωπο, στα πλάγια των ματιών. Μπορούν επίσης να γίνουν τσιμπήματα στο πάνω χείλος (για τις ρυτίδες του καπνιστή), και στο πλάι του κάτω χείλους για να υψωθεί λίγο η γωνία του στόματος. Αφού κάνει τις ενέσεις θα σας συστήσει να παραμείνετε σε όρθια στάση για αρκετή ώρα. Μπορεί να σχηματιστεί στην περιοχή μικρό οίδημα ή κοκκινίλα που αργότερα θα υποχωρήσουν. Η σύσπαση των μυών θα σταματήσει μέσα στις επόμενες 15 ημέρες από την εφαρμογή, ενώ σε 4 έως 6 μήνες οι μύες της περιοχής θα αρχίσουν να επαναλειτουργούν κανονικά .

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της χρήσης μπότοξ

Πλεονεκτήματα: Για την αισθητική χρήση της αλλαντικής τοξίνης μπορούμε να πούμε μόνο πλεονεκτήματα. Γενικά είναι από τις θεραπείες που «αξίζει τα χρήματά της» («value for money»). Είναι από τις σπάνιες φορές που ένα φάρμακο κατάφερε να μειώσει στο 1/5 την συχνότητα ενός χειρουργείου (του μετωπιαίου λίφτινγκ).

1. Η αλλαντική τοξίνη είναι αιτιολογική θεραπεία των ρυτίδων, δηλαδή εξαλείφει την αιτία δημιουργίας των ρυτίδων που είναι οι επαναλαμβανόμενες συσπάσεις των μυών του προσώπου.
2. Μειώνονται αισθητά έως εξαφανίζονται οι ρυτίδες στο μέτωπο, τη βάση της μύτης και το πλάι των ματιών.
3. Ανασηκώνεται το έξω τμήμα των φρυδιών, δίνοντας στο πρόσωπο ξεκούραστη όψη.
4. Με την συνεχιζόμενη χρήση γίνεται πρόληψη της δημιουργίας μόνιμων ρυτίδων, δηλαδή μια γυναίκα 40 ετών, που χρησιμοποιεί το φάρμακο αυτό μια δεκαετία, περιμένει ότι το μέτωπό της θα είναι ίδιο ως προς τις ρυτίδες, όπως ήταν στην ηλικία των 30.
5. Γίνεται εκπαίδευση των ατόμων που υποβάλλονται στη θεραπεία, να μην χρησιμοποιούν υπερβολικά τους μιμικούς μύες κατά την έκφραση. Στα άτομα που

είναι υπερκινητικά το αποτέλεσμα του φαρμάκου φεύγει νωρίτερα. Έχει βρεθεί ότι μετά από επανειλημμένες θεραπείες, τα άτομα αυτά χρειάζονται θεραπεία όλο και πιο αραιά, προφανώς γιατί εκπαιδεύονται να χρησιμοποιούν λιγότερο τους μιμικούς μύες.

Μειονεκτήματα: Δεν υπάρχουν πολλά μειονεκτήματα ως προς το φάρμακο αυτό καθ' αυτό. Τα περισσότερα οφείλονται σε κακή χρήση του φαρμάκου, ή στο κόστος χρήσης του.

1. Μερικές φορές μπορεί να εμφανιστεί ένας μικρός μώλωπας γύρω από την περιοχή όπου έγινε η ένεση. Μπορεί να εμφανιστούν ελαφρύς πονοκέφαλος, πόνοι στον αυχένα και προσωρινή υπνηλία.

2. Αν η θεραπεία γίνει από άτομα που δεν ξέρουν καλά την ανατομία του προσώπου και παραλύσουν μύες που δεν πρέπει, μπορεί να εμφανιστεί βλεφαρόπτωση ή ακόμη και διαταραχές της ομιλίας. Τα φαινόμενα αυτά φυσικά είναι παροδικά εφόσον η δράση του φαρμάκου δεν είναι μόνιμη. Συνιστάται όμως προσοχή στην επιλογή του γιατρού που θα εφαρμόσει τη θεραπεία (πρέπει πάντα να είναι γιατρός, και κατά προτίμηση πλαστικός χειρουργός, αφού από τη χειρουργική ενασχόληση με το πρόσωπο ξέρει όσο κανείς άλλος την ανατομία των μιμικών μυών του προσώπου).

3. Η διάρκεια του αποτελέσματος, που γίνεται εμφανές 2-7 ημέρες μετά την εφαρμογή, κυμαίνεται από 3-12 μήνες, ανάλογα με τις συνήθειες έκφρασης του κάθε ατόμου. Μερικές φορές μετά από πολλές θεραπείες δημιουργούνται αντισώματα που καταστρέφουν το φάρμακο, και είτε πρέπει να αλλαχθεί το φάρμακο, είτε να διακοπεί η θεραπεία.

4. Το κόστος είναι ανάλογο με τη διάρκεια, αλλά επίσης με τις περιοχές που θεραπεύονται, για παράδειγμα η αντιμετώπιση της υπεριδρωσίας μπορεί να χρειαστεί 4-6 φορές περισσότερο φάρμακο από ότι μια θεραπεία για ρυτίδες προσώπου. Μία αμπούλα μπότοξ 100 μονάδων στοιχίζει στο φαρμακείο περίπου 300 ευρώ (τιμές 2009). Μία αμπούλα Dysport 500 μονάδων κοστίζει περίπου τα ίδια και λίγο φθηνότερα. Όταν ανοιχτεί θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί σύντομα. Μια κλασική θεραπεία ρυτίδων προσώπου στοιχίζει περίπου 350-500 ευρώ.

Είναι επικίνδυνο το μπότοξ;

1. Το μπότοξ, καθώς παρεμποδίζει τη μετάδοση των σημάτων μεταξύ νευρικών ινών, μπορεί να προκαλέσει παράλυση.

2. Οι επαναλαμβανόμενες θεραπείες πιθανώς να προκαλέσουν μόνιμη εξίχνανση των μυών.

3. Μεταξύ των παρενεργειών της θεραπείας περιλαμβάνεται η αδυναμία των μυών κοντά στο σημείο έγχυσης, γεγονός που θα μπορούσε να προκαλέσει βλεφαρόπτωση και ισχυρούς πονοκεφάλους.
4. Οι ενέσεις μπότοξ μπορεί να επηρεάσουν την ικανότητα ομιλίας, μάσησης, κατάποσης και την κίνηση των βλεφάρων (βλεφαρόπτωση).
5. Η θεραπεία μπότοξ, είναι πιθανόν να προκαλεί εθισμό, σύμφωνα με νεότερες έρευνες.
6. Για να επέλθει θάνατος από το φάρμακο αυτό χρειάζονται 3000 μονάδες, δηλαδή δόση 60-100 φορές μεγαλύτερη από αυτή που χρειάζεται για μια θεραπεία προσώπου για ρυτίδες.

Ποια είναι η κατάλληλη ηλικία για να κάνει κάποιος μπότοξ;

Από ψυχολογικής πλευράς η κατάλληλη ηλικία είναι όταν αισθάνεται κάποιος ότι το χρειάζεται, από κοσμετολογικής πλευράς λένε ότι όσο πιο νωρίς ξεκινήσεις τόσο περισσότερο θα αποφύγεις τις ρυτίδες έκφρασης. Γύρω στα 35-40 δηλαδή που σχηματίζονται οι πρώτες ρυτίδες είναι η κατάλληλη ηλικία γιατί μετά θα χρειάζεσαι απλή συντήρηση, ενώ εάν σχηματιστούν βαθιές ρυτίδες δύσκολα θα αντιστραφούν. Από ιατρικής πλευράς οι γιατροί συστήνουν να αποφεύγεται το μπότοξ γιατί όσο λιγότερα κάνεις στη ζωή σου, τόσο καλύτερα.

Άλλες χρήσεις του φαρμάκου

1. Η εξαφάνιση των κάθετων γραμμών στο λαιμό (λαιμός γαλοπούλας)
2. Η αντιμετώπιση της υπεριδρωσίας στις παλάμες, τα πέλματα, τις μασχάλες κτλ. Οι δόσεις του φαρμάκου και το κόστος της θεραπείας αυξάνεται ανάλογα με τις περιοχές που αντιμετωπίζονται.
3. Καταπολέμηση της ημικρανίας. Έχει βρεθεί ότι αρκετά άτομα, κυρίως γυναίκες, που υποφέρουν από ημικρανίες και κεφαλαλγίες, αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά με ενέσεις αλλαντικής τοξίνης, σε διάφορους μύες ανάλογα με την περιοχή εμφάνισης του πόνου. Μερικές φορές, αν βρεθεί ότι η αντιμετώπιση αυτή είναι αποτελεσματική, συστήνεται στον/στην ασθενή μια μικρή χειρουργική επέμβαση που μπορεί να τον/την απαλλάξει μόνιμα από το πρόβλημα αυτό.
4. Συμμετροποίηση του προσώπου. Μερικές φορές όταν υπάρχει παράλυση του προσωπικού νεύρου από τη μια πλευρά του προσώπου, το πρόσωπο είναι ασύμμετρο. Η αλλαντική τοξίνη μπορεί να βοηθήσει να γίνει πιο συμμετρικό το μέτωπο και η θέση των φρυδιών. Εδώ πρέπει να πούμε ότι οι παραπάνω είναι ενδείξεις όπου η αλλαντική τοξίνη χρησιμοποιείται από Πλαστικούς χειρουργούς. Το φάρμακο αυτό χρησιμοποιείται από πολλές ακόμη ειδικότητες, όπως τους

Νευρολόγους, τους Οφθαλμιάτρους ή τους Φυσίατρους για αντιμετώπιση διάφορων καταστάσεων μυϊκής σύσπασης.

Πηγές

apogevmatini.gr | iatronet.gr | kathimerini.gr | typos.com.cy